

SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYCZNY
Gimnazjum Nr 1
im. Żołnierzy Armii Krajowej
w Gryficach

Założenia Szkolnego Programu Profilaktycznego

1. Szkolny Program Profilaktyczny został opracowany na potrzeby Gimnazjum nr 1 w Gryficach po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.
2. Analiza ankiet¹ wskazała, że Szkolny Program Profilaktyczny powinien obejmować w szczególności działania i środki stosowane w celu zapobiegania agresji, przemocy i narkomanii.
3. W Szkolnym Programie Profilaktycznym przedstawiono także działania mające na celu zapobieganie takim zachowaniom problemowym jak brak kultury osobistej, wagary, brak zainteresowania nauką, wczesna inicjacja seksualna i znieczulica społeczna, brak innych zainteresowań, upadek autorytetów w tym w środowisku rodzinnym.
4. Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Profilaktycznego dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.
5. Osobą kierującą realizacją Szkolnym Programem Profilaktycznym jest pedagog.
6. Za realizację Szkolnego Programu Profilaktycznego odpowiedzialni są nauczyciele i wychowawcy w ramach planów wychowawczych.
7. Poszczególne elementy programu (np.: proponowany przez autora sposób realizacji lub podana jako załącznik do Szkolnego Programu Wychowawczego tematyka godzin wychowawczych) mogą ulegać modyfikacji.

Podstawa programowa a program profilaktyczny

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51/2002r., poz.458)

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
2. Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli;
3. **Program profilaktyki** dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

¹ Patrz dokumentacja pedagoga szkolnego.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą wspólną całość. Przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak każdego nauczyciela.

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 31.01.2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 10/220r., poz.96)
- Ust. 2 otrzymuje brzmienie:
Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt.1, uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego i Pedagoga.

Cele Szkolnego Programu Profilaktycznego

1. Osiągnięcie przez uczniów dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej.
2. Budowanie tożsamości osobowej, narodowej oraz zadomowienie w tradycji kultury europejskiej.
3. Wprowadzenie w technologię pracy umysłowej jako przygotowanie do egzaminów gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
4. Ochrona uczniów przed zagrożeniami.
5. Przeciwdziałanie wszelkim zagrożeniom.
6. Rozwijanie zdolności do samokontroli, samoobserwacji.
7. Osłabienie czynników ryzyka przez dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.
8. Rozwijanie u uczniów wrażliwości moralnej oraz wrażliwości na różne formy zła w życiu codziennym.
9. Rozpoznawanie przez uczniów wartości moralnych, odróżnianie dobra od zła.
10. Rozumienie przez uczniów znaczenia zasad etycznych w życiu codziennym.
11. Branie odpowiedzialności za wypowiedziane słowa i podejmowane czyny.
12. Rozwijanie przez uczniów własnych zainteresowań oraz samodzielne zdobywanie i kształtowanie umiejętności.
13. Kształcenie postawy szacunku wobec prawa i jego przestrzegania.

Treści Szkolnego Programu Profilaktycznego

1. Umiejętność radzenia sobie z własną i cudzą agresją
2. Sposób odmowy przed nakłanianiem do używania, próbowania środków uzależniających.
3. Sposób odmowy przed nakłanianiem do zażywania dopalaczy.
4. Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.
5. Modelowanie pozytywnych wzorców zachowań.
6. Obecność dobra i zła we współczesnej kulturze.
7. Etyczny wymiar życia szkolnego, czyli umiejętność życia z innymi i dla innych.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

	Czynniki ryzyka	Cele	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialny
PRZEMOC, AGRESJA	Nacisk kolegów. Uległość wobec grupy. Niskie poczucie własnej wartości.	Zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z sytuacjami nacisku, przemocy, agresji).	Nauczyć jak rozpoznać naciski ze strony kolegów. Rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy.	Wewnątrzszkolny program przeciwdziałania przemocy i agresji. Zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Wychowawcy
		Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją.	Dostarczyć uczniom wiedzy na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem.	Zajęcia warsztatowe	Pedagog
		Zwiększenie poczucia własnej wartości i poszanowanie swojej tożsamości oraz rówieśników.	Integrować zespoły klasowe.	Zajęcia wychowawcze integrujące zespoły klasowe	Wychowawcy
		Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem.	Zwiększyć samoocenę u uczniów.	Wykorzystanie elementów motywacji w systemie oceniania	Nauczyciele
				Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności.	Opiekun Samorządu Uczniowskiego

	Czynniki ryzyka	Cele	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialny
NARKOMANIA, ALKOHOL, DOPALACZE	Moda na branie, palenie i picie. Brak umiejętności zachowań asertywnych. Łatwość dostępu do środków psychoaktywnych.	Zapobieganie uzależnieniom i ryzykownym zachowaniom. Zmniejszenie motywacji do picia, palenia, „brania” w celu osiągnięcia pożądanego stanu emocjonalnego.	Dostarczyć uczniom i rodzicom wiedzę na temat konsekwencji „brania”, picia, palenia i innych uzależnień.	Wewnątrzszkolny program profilaktyki uzależnień.	Pedagog, Nauczyciele Bibliotekarze Wychowawcy
			Wzmacniać w uczniach umiejętność mówienia „NIE”.	Gromadzenie i udostępnianie materiałów na temat profilaktyki uzależnień.	
			Utrudniać młodzieży dostęp do środków psychoaktywnych.	Lekcje wychowawcze na temat uzależnień i asertywności.	Samorząd klasowy Pielęgniarka
			Podnieść poziom uświadomienia.	Gazetki informacyjne w klasach. Gazetki informacyjne w holu szkoły. Spektakle teatralne oraz spotkania z uzależnionymi, pracownikami służb medycznych. Pogadanki, zajęcia warsztatowe.	Nauczyciele
				Obserwacja uczniów podczas przerw, lekcji, zajęć pozalekcyjnych, dyskotek szkolnych.	Nauczyciele
	Nie dopuszczać do przebywania na terenie szkoły obcych osób.	Pedagog			

	Czynniki ryzyka	Cele	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialny
SŁABE WYNIKI W NAUCE	Lenistwo. Niska samoocena uczniów. Problemy rozwoju. Brak celów życiowych. Wagary. Nieciekawe lekcje.	Osiągnięcie lepszych wyników nauce.	Upowszechnić aktywizujące metody nauczania.	Zorganizować formę doskonalenia zawodowego na temat metod aktywizujących w nauczaniu.	Dyrektor
		Zwiększenie motywacji do nauki.	Aktywizować uczniów.	Stosowanie metod aktywizujących.	Nauczyciele
		Zwiększenie zdolności i motywacji do osiągnięcia i stanowienia celu.	Prowadzić kółka zainteresowań, umożliwić zdobycie nowych umiejętności wg potrzeb młodzieży.	Informacja w holu szkoły o zajęciach pozalekcyjnych, czasie trwania, terminie spotkań.	Wicedyrektor
		Eliminowanie nieciekawych lekcji.	Prezentować osiągnięcia uczniów	Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. Elementy motywacji w systemie oceniania. Konkursy przedmiotowe, czytelnicze i sportowe.	Wychowawcy
			Ograniczyć rozmiary absencji.	Nagrody na koniec roku szkolnego.	Nauczyciele
			Rozpoznać problemy rozwojowe uczniów.	Współpraca z rodzicami	Nauczyciele
				Monitorowanie absencji uczniów. Kontakt z PPP.	Wychowawcy
				Rejestr uczniów z opinią PPP i monitorowanie realizacji zaleceń.	Wychowawcy
					Wicedyrektor
					Wicedyrektor

	Czynniki ryzyka	Cele	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialny
BEZROBOCIE, UBÓSTWO	Brak umiejętności radzenia sobie z trudami życia. Brak celów życiowych. Znieczulica społeczna. Doradztwo zawodowe.	Ukazanie alternatywnych sposobów organizowania życia. Właściwa orientacja zawodowa, możliwości kształcenia. Postrzeganie ubóstwa, zwiększenie wrażliwości na biedę, Uwrażliwienie na drugiego człowieka.	Dostarczyć wiedzę na temat alternatywnych sposobów organizowania życia.	Informacja o kółkach zainteresowań.	Wicedyrektor
			Dostarczyć wiedzę o możliwościach kształcenia ponadgimnazjalnego.	Spotkanie z osobą posiadającą kilka umiejętności (zawodów).	Wychowawcy
			Dostarczyć wiedzę o możliwościach lokalnego rynku pracy.	Spotkanie uczniów i rodziców z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych. Gazetka inf. w klasie. Informator dla kandydatów do szkół.	Dyrektor
			Dostarczyć wiedzę o własnych zdolnościach, zainteresowaniach i ograniczeniach zdrowotnych przy wyborze dalszego kierunku kształcenia. Ukształtowanie umiejętności zaprezentowania własnej osoby.	Spotkanie uczniów i rodziców z przedstawicielem Państwowego Urzędu Pracy. Zajęcia warsztatowe, pogadanki.	Pedagog
			Nauczyć aktywności w pomaganiu ubogim i starszym.	Zbiórka żywności na rzecz ludzi ubogich. Akcje charytatywne.	Wychowawcy Pedagog

	Czynniki ryzyka	Cele	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialny
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE	Negatywne wzorce w mediach. Niski poziom kultury osobistej. Brak dyscypliny (na lekcjach).	Uczenie krytycznego stosunku do mediów. Podniesienie kultury osobistej uczniów. Szacunek dla norm poprawnego zachowania.	Wskazać zagrożenia i pozytywną rolę środków masowego przekazu. Respektować normy poprawnego zachowania. Zwiększyć częstotliwość kontaktu z domem ucznia sprawiającego kłopoty wychowawcze.	Lekcje języka polskiego, informatyki, wychowania do życia w rodzinie. Przypomnienie norm poprawnego zachowania. Wewnątrzszkolny system oceniania – egzekwowanie ustalonych norm zachowania. Pedagogizacja rodziców: pogadanki, wywiadówki profilaktyczne, „wezwania” do szkoły	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog, Psycholog, Dyrektor

Przewidywane osiągnięcia uczniów

W wyniku działań profilaktycznych uczeń potrafi:

- Radzić sobie w sytuacji przemocy, stresu i zagrożenia,
- Być asertywnym,
- Zna konsekwencje zażywania narkotyków, palenia, picia i wpływu używek na własne zdrowie,
- Prowadzić zdrowy styl życia,
- Ocenić swoje możliwości i szanse na dalsze kształcenie,
- Odróżniać dobro od zła,
- Żyć zgodnie z kodeksem podstawowych norm etycznych.

Sposoby realizacji

Treści Szkolnego Programu Profilaktycznego w większości realizuje się na godzinach wychowawczych i poszczególnych przedmiotach. Można je realizować podczas szkolnego festynu, zajęć pozalekcyjnych, wycieczkach i zajęciach terenowych. Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu, przeważnie będą to zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, „burze mózgów”.

Formą realizacji będzie też propaganda wizualna, czyli gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, wystawy i projekty.

Ewaluacja

Ocenie poddawane są następujące elementy:

- Realizacja programów profilaktycznych,
- Realizacja zaleceń zawartych w opiniach Poradni Psychologiczno Pedagogicznej,
- Realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas,
- Pedagogizacja rodziców uczniów na spotkaniach z wychowawcami klas,
- Występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych,
- Występowanie czynników chroniących: więź z rodzicami, opieka dorosłych, zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza, praktyki religijne, zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm, konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

Oceny efektów realizacji Szkolnego Programu Profilaktycznego, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowujących pracę w pierwszym i drugim półroczu roku szkolnego.

Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach wewnątrzszkolnego mierzenia jakości pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy, scenariusze, dezyderaty, wykresy.